

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 356-1887)

Originalt emne

Aaen

Aaen/Aaen i Almindelighed

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Sundhedskommissionen

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 13. oktober 1887](#)
- 2) [Byrådsmødet den 17. maj 1888](#)
- 3) [Byrådsmødet den 7. juni 1888](#)
- 4) [Byrådsmødet den 27. september 1888](#)
- 5) [Byrådsmødet den 18. oktober 1888](#)
- 6) [Byrådsmødet den 29. august 1889](#)
- 7) [Byrådsmødet den 31. oktober 1889](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 13. oktober 1887 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

I Anledning af en fra Aarhus Sundhedskommission modtagen Skrivelse af 27de f. M., hvori Byraadets Opmærksomhed henledes paa de slette hygieiniske Forhold, som finde sted ved Aarhus Mølleaa, navnlig efter at denne i den Udtrækning, som det er Tilfældet, er bleven Udløbssted for Byens Kloaker, besluttede man at nedsætte et af Formanden, Müllers, Mørk, Speyer og Meyer bestaaende Udvalg til nærmere at drøfte samtlige herhen

(J. Nr. 356-1887)

Fra det i Mødet den 13de Oktober f. A. nedsatte Udvalg var der fremkommet følgende af Ingeniørerne Hornemann og Sletting udarbejdede Forslag til Regulering af Aaen:

"For at forbedre Forholdene ved Aaløbet gennem Aarhus By foreslaas det at foretage en Indsnævring af Aaløbets Bredde fra 36 Fod til 24 Fod og fordybe den saameget paa denne Strækning fra Mølleejendommen til Mindebro, at det Vandprofil, som Aaen nu har, ikke formindskes. Samtidig med Indsnævringen fordybes Aaen saa meget, at Profilet indtil daglig Vandstandshøjde bliver uforandret fra sin nuværende Størrelse og altsaa fører lige saa meget Vand som nu, medens Profilet over daglig Vande bibeholdes i Hovedsagen uden Indsnævring. Medens Aaens Bredde og Dybde nu er fastsat til Følgende: Fra Slusebro til Frederiksbro 32 Fods Bredde, 3 Fods Dybde, fra Frederiksbro til Fiskerbro 36 Fods Bredde med 3 Fod ved Bolværkerne og paa 20 Fod i Midten med 4 1/2 Fods Dybde, og fra Fiskerbro til Mindebro 36 Fods Bredde med 3 1/2 Fod ved Bolværkerne og paa 20 Fod i Midten med 5 Fods Dybde, jævnt aftagende til Siderne, gjøres Profilet fremtidig respektive:

- 1) 24 Fods Bredde, 4 1/2 Fods Dybde ovenfor Frederiksbro
- 2) 24 Fods Bredde, 6 1/4 Fods Dybde fra Frederiksbro til Fiskerbro,
- 3) 24 Fods Bredde, 7 Fods Dybde fra Fiskerbro til Mindebro.

Dette svarer til et vandførende Areal af

- 1) nu 96 Kvadrat Fod, fremtidig 108 Kvadrat Fod.
- 2) nu 150 Kvadrat Fod, fremtidig 150 Fod.
- 3) nu 168 Kvadrat Fod, fremtidig 168 Fod.

Frederiksbroens Profil er nu med 23 Fods Bredde 106 Kvadrat Fod.

I den Anledning nedramnes Plankevægge paa langs af Vandløbet. Hele Strækningen oven

for Frederiksbro forsynes med Plankevægge paa begge Sider af Aaens Midtlinie, saaledes at den af Sand og Grus bestaaende Fyld, som fremkommer fra Aabundens Uddybning, benyttes til at danne Land til begge Sider af Aaen bag Plankevæggen oven over daglig Vands Højde. For at forhindre Vandet ved Højvande fra at gaa ind i Haverne anlægges mindre Jorddæmninger paa det indvundne Stykke ved Hjælp af den fremkomne Fyld. Paa Strækningen nedenfor Frederiksbro anvendes kun een Plankevæg, idet den sydlige Del af Aaløbet er Begrænset af en i de senere Aar opført Granitmur med Spundsvæg, som vil kunne tilstede den tilsigtede Fordybning, mens den nordre Side af Granitindfatningen til Dels er noget brøstfalden, og alene ved den i Anledning af Aaens Regulering fremstillede 12 Fods brede Opfyldning foran samme vil kunne bevares endnu i længere Tid. Da Plankevæggens Overflade kun føres op til daglig Vande, vil den ikke være udsat for at raadne. Paa en Længde af 100 Fod i Nærheden af Mindebro anbringes 1 Plankevæg paa hver Side af Løbet, da Aaen her er bred, men iøvrigt vil være at overveje, om ikke Flytningen af den Baadebro, som nu findes ved Mindebros vestre Side, og som i Fald Aaen skal indsnævres til 24 Fod, helt ned til Mindebroen om nogle Aar maa ombygges. For at forhindre Opsamling af Mudder ved Højvande blive Banketterne fra Strækningen fra Frederiksbro til Mindebro belagte med kløvede Granitsten (i Singel), hvis Overflade saaledes ved almindelig Vandstand kan skylles ren. Tæt nedenfor Frederiksbro anbringes 302 Sæt Sluseporte, tilsammen 24 Fods Aabning, som lukkes ved Extraordinært Højvande, og som ved at aabnes ved faldende Vande ville bevirke nogen Skylning af det nedenfor værende Aaløb. De tæt ved Frederiksbro udmundende store Kloaker føres ud i Aaen bag ved Sluseporten, der vil derfor ved Højvande fremkomne en Fyldning af Aaen ovenfor Slusen ved Tilløb af Kloakerne, indtil Portene Aabnes, alle Kloakers Udløb dykkes ned til Bunden af det uddybede Aaløb, og foran dem anbringes store Samlebrønde. Saa vidt mulig lukkes Kloakerne ved Klapper eller Skydehaner ved indtrædende Højvande.

Arbejdet vil passende kunne fordeles paa 3 Somre, saaledes at Strækningen fra Mindebro til Frederiksbro foretages først, hvorefter Slusen ved Frederiksbro og de ovenfor værende Plankevægges Sætning og Opmudring af Aaløbet foretages.

Det hele Arbejde er kalkuleret til ca. 40,000 Kr."

Efter at Formanden nærmere havde gjort Rede for Forslaget, blev dette tillige med de tilhørende Planer, Tegninger og Overslag henlagt i Byraadets Skab til nærmere Eftersyn af Medlemmerne indtil næste Møde. (Se Mødet den 7de Juni).

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

I Anledning af den i forrige Møde fremkomne Indstilling om Forbedring af Forholdene ved Aaen bemyndigede man Udvalget til at anmode Stiftamtet om, at der maa udmeldes en Landvæsenskommission til Behandling af den foreslaaede Regulering af Aaen samt Bygning facaden paatænkte Sluse ved Frederiksbro.

(Se Mødet den 27de Septbr.).

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

Til efterretning toges en skrivelse fra Aarhus Stiftsamt af 18de d. M., hvori det meddelles, at der, efter at sagen har været forelagt Aarhus Amtraad i mødet den 12de d. m. er nedsat en af Herredsfogden i Ring Herred Gregersen og Landvæsenskommisærerne, Justidsraad, Landinspektør Honum i Aarhus og Proprietære N. Jensen af Karensminde bestaaende Landvæsens-kommission til med førstnævnte som Formand at træffe afgjørelse af, hvorvidt den af Byraadet projekterede regulering af Aaløbet gennem Aarhus m. m. kan nyde fremme.

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

Fra Herredsfoged Gregersen som Formand for den i Anledning af Aaens paatænkte Regulering nedsatte og i Mødet den 27de f. M. nærmere ommeldte Landvæsenskommissionen forelaa der skriftlig Forespørgelse af 11te d. M., om der fra Byraadets Side vides noget at erindre imod, at Forretningen berammes til foretagelse den

23 Novbr, d. A. Form. Kl 10 med Mødested ved Mindebro, i hvilken anledning Formanden oplyste, at han allerede havde besvaret den foreliggende Skrivelse i bekræftende Retning.

Idet Byraadet billigede dette, bemyndigede man det angaaende Aaens Regulering bestaaende Udvalg til i Forening for Vandværksudvalget og under Kommissionens Foranstaltninger.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. august 1889 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

Fra Herredsfoged Gregersen som Formand for Landvæsenskommissionen til Regulering (se senest Mødet den 18de Oktober f. A.) var der modtaget følgende Skrivelse af 9de d.M.:

"Herved tillader Kommissionen sig tjenstligt at forespørge, om sagen angaaende Reguleringen af Aaløbet fra Slusebroen ved Aarhus Mølle til Mindebroen vil blive fremmet fra det ærede Byraads Side til det den 9de Septbr. d. A. berammede Landvæsenskommissionsmøde.

I bekræftende Fald vilde det, for at der kan udgaa betimelig Indvarsling til vedkommende Lodsejere til Forligsmægling ved Mødet, saavel som for at Kommissionen kan gjøre sig bekendt med det fra Byraadet senest fremkomme og derved indhente sin tekniske Konsulents Betænkning som og tage Bestemmelse om hans eventuelle Tilladelse til Mødet, være Kommissionen behageligt, om Byraadet maatte se sig i Stand til at afgive sin yderligere Betænkning i Sagen og snarest mulig tilstille Kommissionen samme med samtlige Sagens Dokumenter."

I Anledning heraf havde Byens Ingeniør i Skrivelse af 14de d. M. udtalt følgende:

"Efter at Byraadet i denne Sommer (se Sag 59/89 i Mødet 25/7) har vedtaget at lade anlæge en ny Kloak, hvorved en større Del af Afløbet fra Frederiksbjerg vil saa direkte Udløb i Havet i Nærheden af Gasværket, borttages fra Aaen den væsentligste Del af Tilløbet til den i Aaret 1879 anlagte Hovedkloak, som har Udløb i Aaen tæt øst for Møller Weis' Ejendom, og derved bliver en vægtig Grund til dennes Forurening hævet. da der tillige fra Lodsejernes Side synes at være rejst en stærk Opposition imod Reguleringen af Aaen, saaledes som den er foreslaaet i Projektet af April d. A., uden at vi dog kunne indrømme

Holdbarheden af de imod samme fremførte Paastande, ville vi anse det for rettest, at Sagen for Tiden stilles i Bero, navnlig hvad angaar Reguleringen af Aaen og Anbringelsen af Sluseporte ved Frederiksbro. Derimod formene vi, at Dykningen af de Kloaker, som udmunde i Aaen, bør foretages snarest, og anbefales det, at den dertil fornødne Sum bevilges."

Idet Byraadet sluttede sig til Ingeniørernes Forslag, vedtog man dels at tilskrive Herredsfoged Gregersen med Begjæring om, at Landvæsenkommissionssagen maatte blive hævet og dels at anmode Budgetudvalget om at afgive Erklæring om Tilvejebringelsen af de fornødne til Sænkningen af de i Aaen udmundede Kloaker.

(Se Mødet den 31te Oktober.)

Uddrag fra byrådsmødet den 31. oktober 1889 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 356-1887)

Fra Herredsfoged Gregersen som formand for den nu hævdede Landvæsenskommission angaaende Aaens Regulering, se Mødet den 31te Oktober, var der modtaget en samlet Regning, stor 780 Kr. 89 Øre, paa de ved Kommissionens Virksomhed foranledigede Udgifter.

Denne Regning vedtog man at lade anvise til Udbetaling af Kommunens Kasse.